

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 12P/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822201288
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Chlebo
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5822201288.2

Uznesenie

Okresný súd Námestovo vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Q. C., nar. XX.XX.XXXX, E. C., nar. XX.XX.XXXX, R. C., nar. XX.XX.XXXX, a M. C., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky - E. C., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, a otca - E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. C. XX, F., v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie:

Ia) Maloletý Q. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletý E. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletá R. C., nar. XX.XX.XXXX, a maloletý M. C., nar. XX.XX.XXXX, sa zverujú do osobnej starostlivosti matky.

Ib) Styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje.

Ic) Otec je povinný prispievať na výživu maloletého Q. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletého E. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletej R. C., nar. XX.XX.XXXX, a maloletého M. C., nar. XX.XX.XXXX, každému z maloletých detí sumou zodpovedajúcou výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a o doplnení niektorých zákonov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca bezprostredne predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, na ktorý sa výživné platí, a to k rukám matky, odo dňa doručenia tohto uznesenia otcovi.

II. Súd z a č í n a konanie vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému Q. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletému E. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletej R. C., nar. XX.XX.XXXX, a maloletému M. C., nar. XX.XX.XXXX.

III. Neodkladné opatrenie podľa výroku I. tohto uznesenia b u d e t r v a ť len do právoplatného skončenia konania vo veci samej, ktoré sa začne na základe výroku II. tohto uznesenia.

IV. Vo zvyšnej časti sa návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.06.2022 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd zveril maloletého Q. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletého E. C., nar. XX.XX.XXXX, maloletej R. C., nar. XX.XX.XXXX, a maloletého M. C., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky. Zároveň žiadala styk otca s mal. deťmi neupraviť a zastupovanie mal. detí a spravovanie ich majetku ponechať obom rodičom. Žiadala, aby súd otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu sumou 110 EUR mesačne na každé mal. dieťa.

2. Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že manžel (otec mal. detí) opustil spoločnú domácnosť v máji 2022, presťahoval sa do Čiech, kde pracuje. Od odchodu z domácnosti prestal prispievať na výživu mal. detí akýmkoľvek spôsobom. O deti sa nestará, nenavštevuje ich, ani ich telefonicky nekontaktuje. Matke je známa skutočnosť, že otec dlhodobo pracuje na pracovnú zmluvu, nemá však vedomosť o jeho príjmoch. Jej jediným príjmom sú rodinné prídavky na štyri mal. deti v sume 103,52 EUR mesačne. Finančne jej vypomáhajú jej rodičia, ktorí bývajú v rovnakej obci ako ona. Matka je momentálne nezamestnaná, evidovaná na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo ako uchádzač o zamestnanie. Jej mesačné náklady na bývanie sú: nájom 167,34 EUR, elektrina 65 EUR, internet 16 EUR, úver zo stavebnej sporiteľne 89,90 EUR, rodinná životná poisťka 64,80 EUR, strava zhruba 200 EUR, osobná hygiena a ošatenie mal. detí zhruba 100 EUR, obedy v škole pre mal. deti 95 EUR, poplatok v materskej škole 12 EUR, pomôcky do školy 20 EUR na každé mal. dieťa raz ročne.

3. Súd ustanovil uznesením č. k. 12P/22/2022-20 z 01.07.2022 mal. deťom za kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536. Kolízny opatrovník doručil súdu správu zo zisťovania rodinných, bytových a sociálnych pomerov mal. detí. Kolízny opatrovník navrhol mal. deti zveriť do osobnej starostlivosti matky s tým, že právo zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok by mali obaja rodičia a otec by bol povinný prispievať na výživu mal. detí mesačne sumou 110 EUR na každé mal. dieťa a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s mal. deťmi navrhol kolízny opatrovník neupravovať.

4. Súd sa v konaní oboznámil s obsahom listín, ktoré tvoria spis - najmä podaním zo dňa 20.06.2022, potvrdením ÚPSVaR Námestovo o vedení matky v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdením ÚPSVaR Námestovo o poberaní prídavku na mal. deti za rok 2022, sobášnym listom matky a otca, rodnými listami mal. detí potvrdeniami o pobyte matky a mal. detí, správou kolízneho opatrovníka zo zisťovania rodinných, bytových a sociálnych pomerov mal. detí z 04.07.2022, vyjadrením matky zo dňa 30.06.2022 na výzvu súdu, lustráciou oboch rodičov v Sociálnej poisťovni.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona (CMP) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa čl. 4 CMP, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme.

6. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, žeby musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa.

7. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“):

Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

8. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine:

Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

9. V konaní bol osvedčený nasledovný skutkový stav: Otec opustil spoločnú domácnosť v máji 2022, presťahoval sa do Českej republiky, kde aj pracuje. Od odchodu z domácnosti prestal prispievať na výživu mal. detí a to akýmkoľvek spôsobom. O deti sa osobne nestará, nenavštevuje ich, ani ich telefonicky nekontaktuje. Matka s mal. deťmi býva v prenajatom trojizbovom byte. Osobnú starostlivosť o deti zabezpečuje výlučne matka. So zabezpečovaním osobnej starostlivosti o mal. deti a tiež finančne jej pomáhajú jej rodičia. Matka vyčísliła náklady na chod domácnosti nasledovne: nájomné 167,34 EUR/mesiac, elektrická energia 65 EUR/mesiac, internet 16 EUR/mesiac, splátka úveru zo stavebnej sporiteľne 89,90 EUR/mesiac, poisťné - rodinná životná poisťka 64,80 EUR/mesiac, strava cca 200 EUR/mesiac, osobná hygiena mal. detí a ošatenie cca 100 EUR/mesiac, obedy mal. detí v škole 95 EUR/mesiac, školské pomôcky pre mal. deti cca 20 EUR/rok na každé dieťa, poplatok za materskú školu pre mal. M. 12 EUR/mesiac. Mal. Q. navštevuje X. ročník, mal. E. X. ročník a mal. R. X. ročník Základnej školy s materskou školou v F.. Mal. M. navštevuje Materskú školu v F.. Z rozhovoru mal. detí s kolíznym opatrovníkom vyplynulo, že ich túžbou je ostať bývať s matkou.

10. Na základe uvedených zistení súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia je v časti týkajúcej sa zverenia mal. dieťaťa do jej osobnej starostlivosti dôvodný a zároveň je v najlepšom záujme mal. detí. O mal. deti sa osobne stará výlučne navrhovateľka, nariadením neodkladného opatrenia bude zachovaná stabilita doterajšej osobnej starostlivosti ako aj zohľadnené pranie mal. detí. Nakoľko otec s matkou a mal. deťmi nežije nemôže vykonávať ani osobnú starostlivosť o mal. deti. Za daného stavu boli osvedčené také skutočnosti, ktoré odôvodňovali naliehavosť a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania v zmysle návrhu navrhovateľky vo vzťahu k osobnej starostlivosti.

11. Z vyjadrení matky pre súd ako aj kolízneho opatrovníka vyplýva, že otec nejaví záujem o styk s mal. deťmi. Z uvedeného dôvodu súd týmto neodkladným opatrením neupravil styk otca s mal. deťmi. Pokiaľ otec s takto zisteným skutkovým stavom nesúhlasí, bude môcť svoje výhrady prezentovať vo svojom prípadnom odvolaní voči tomuto rozhodnutiu ako aj v konaní vo veci samej.

12. Vo vzťahu k úprave zastupovania mal. detí a správe ich majetku súd návrh matky zamietol, nakoľko z jej podania nevyplýva potreba naliehavosti úpravy v tomto smere a rozhodnutie súdu, ktorým by sa vyhovel matke by bolo len deklaratórne, nakoľko by len kopírovalo zákonné ustanovenia, podľa ktorých mal. deti zastupujú a spravujú ich majetok obidvaja rodičia.

13. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Zmyslom ustanovenia § 366 CMP nie je ustáliť výšku výživného, tak aby reálne zodpovedala dlhodobým schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinnej osoby a zároveň odôvodneným potrebám oprávnenej osoby (mal. dieťaťa), tak ako je to pri výživnom priznanom v riadnom konaní spojenom s dokazovaním, ale len v prípade nevyhnutnosti zaviazat' povinnú osobu aspoň na uhrádzanie základných nevyhnutných životných nákladov. Rozsah vyživovacej povinnosti, ktorú je možné nariadiť neodkladným opatrením je preto podstatne užší ako rozsah vyživovacej povinnosti, ku ktorej môže súd povinného zaviazat' v riadnom súdnom konaní.

15. Matka je nezamestnaná od novembra 2021. O výške príjmu otca matka nemá informácie. Matkou uvádzaný zamestnávateľ sa zhoduje so zisteniami súdu prostredníctvom lustrácie v Sociálnej poisťovni, z ktorej bolo zistené, že otec je zamestnaný u Q. D. - E., IČO: XXXXXXXX, a jeho priemerná čistá mzda za posledných 11 mesiacov je cca 580 EUR. Vo vzťahu k majetkovým pomerom otca matka nič neuviedla. Zistenie schopností, možností a majetkových pomerov otca bude musieť byť predmetom dokazovania v konaní vo veci samej. Až následne bude možné ustáliť výšku výživného, ktoré bude platiť rodič, ktorému nebude dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Za v súčasnosti zisteného skutkového stavu tak mohol súd neodkladným opatrením rozhodnúť len o výživnom v nevyhnutnej miere, t.j. v rozsahu zákonom stanoveného výživného. Vo zvyšnej časti presahujúcej priznanú výšku výživného, súd návrh matky zamietol.

16. Podľa § 23 ods. 2 CMP:

Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

17. Napriek tomu, že matka navrhla vydať len neodkladné opatrenie, má súd za to, že je v najlepšom záujme maloletých detí upraviť rozsah výkonu rodičovských práv a povinností aj v rámci riadneho súdneho konania, v ktorom sa vykoná dokazovanie a na základe riadne zisteného, nielen osvedčeného, skutkového stavu vydá rozsudok o celom rozsahu rodičovských práv a povinností. Súd preto týmto rozhodnutím rozhodol aj o začatí konania vo veci samej - o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom.

18. Podľa § 330 CSP ods. 1, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

19. Vychádzajúc z toho, že súd vydal neodkladné opatrenie bez toho, aby sa mohol otec k veci vyjadriť a neprebehlo riadne dokazovanie počas ktorého by sa zistil skutočný skutkový stav, má súd za to, že by bolo neprimerané rozhodnúť vo veci bez toho, aby malo toto rozhodnutie charakter dočasnosti. Z uvedeného dôvodu súd v súlade s § 330 ods. 1 CSP určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej, ktoré sa začne na základe výroku obsiahnutého v tomto rozhodnutí.

20. Podľa § 262 ods. 1 CSP, súd o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. O náhrade trov súd rozhodol v súlade s § 52 CMP a nepriznal ich žiadnemu účastníkovi. Z povahy neodkladného opatrenia vyplýva, že súd pri ňom nevychádza z dokazovaním podloženého skutkového

stavu, ale len z pravdepodobného stavu, v tomto prípade založeného takmer výlučne na tvrdeniach matky. Za danej situácie, kedy neprebehlo riadne dokazovanie a otec sa ani nemal možnosť sa vyjadriť, nakoľko sa ani o tomto konaní nedozvedel, nepovažoval by súd za spravodlivé zaviazat' ho k náhrade trov konania matky.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Námestovo. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (t.j. vykonateľné rozhodnutie), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.